

ПОШИВАЙЛО Гаврило Ничипорович (25. 03(07. 04). 1909, м-ко Опішня Зіньківського пов. Полтавської губ., нині смт Полтавського р-ну Полтавської обл. — 24. 01. 1991, там само) — майстер народного гончарства. Чоловік **Євдокії**, батько **Миколи**, дід **Олеся** Пошивайлів. Заслужений майстер народної творчості України (1989). Член СХУ (1970). Учасник 2-ї світової війни. Бойові нагороди. Походить з відомої родини гончарів. Його дід **Тарас** (середина 1860-х — початок 1900-х рр.) виготовляв полив'яний посуд; баба **Килина** (кінець 1860-х рр. — 1930) була малювальницею, також створювала дитячі глиняні іграшки; батько **Ничипір** (кінець 1880-х рр. — жовтень 1936) — гончар-посудник; мати **Ганна** (початок 1890-х рр. — 16. 05. 1964) — майстриня глиняної іграшки. Гончарній справі навчався в батька та в Опішнянській художньо-керамічній школі-майстерні (1937). Працював як гончар-кустар (1922—33, 1941—43); гончарем, творчим майстром на заводі «Художній керамік» (1934—41, 1946—71), гончарем на заводі «Керамік» (1971—87; обидва — Опішня). Виготовляв традиційний мальований посуд (горщики, глечики, тикви, вази, барила, куманці, миски, тарелі), зооморфний посуд (барани, леви, бики, птахи), ритуальні вироби (куришки, свічники), декоративні антропоморфні скульптури на теми народного побуту (барині, вершники, сюжетні композиції), дитячі іграшки («монетки», солов'ї, свистунці). Від 1948 брав участь в обласних, всеукраїнських, міжнародних мистецьких виставках, зокрема в Полтаві (1948), Ляйпцизі (Німеччина, 1959), Ташкенті (1965), Алма-Аті (нині Алмати, 1966), Брюсселі (1968), Москві (1970), Києві (1949, 1971—72, 1974, 1977, 1982—83), Вільнюсі (1971, 1975), Велико-Тирново (Болгарія, 1976). Упродовж 2-ї половини 1970-х — 1980-х рр. був постійним учасником Сорочинських ярмарків (Полтавська обл.), свят народної творчості, днів ремесел, етнографічних ярмарків у Києві. Сприяв становленню дитячих гончарних студій в Опішному та Києві. Дружина **Євдокія (Явдоха) Данилівна** (21.

02(06. 03). 1910, м-ко Опішня Зіньківського пов. Полтавської губ., нині смт Полтавського р-ну Полтавської обл. — 27. 04. 1994, там само) оздоблювала його вироби традиційними рослинними й зооморфними декоративними композиціями, зокрема зображеннями квітів, виноградної лози, риб і птахів. Її гончарна мальовка, виконана фляндрівкою та ріжкуванням, була «густою», насиченою. Персональна посмертна виставка подружжя Пошивайлів відбулася 2009 в Києві, де експонували понад 500 творів з різних музейних і приватних колекцій. Разом вони створили перший в Україні приватний музей гончарства з виробів місцевих майстрів (початок 1970-х рр.), що став предтечею заснування Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному. У їхній хаті функціонує [Пошивайлів гончарської родини меморіальний музей-садиба](#). Про життя та творчість родини Пошивайлів знято документальний фільм «Незабутні» (2008). Їхні роботи репродуковано в наборах листівок «Майоліка Опішні» (1975), «Народна кераміка Гаврила та Явдохи Пошивайлів» (2009; обидва — Київ). Живописні портрети майстрів створив **В. Мозок**. Деякі твори зберігаються в Національному музеї українського народного декоративного мистецтва, Національному музеї народної архітектури та побуту України, Національному центрі народної культури «Музей І. Гончара» (усі — Київ), Національному музеї-заповіднику українського гончарства, Меморіальному музеї-садибі родини Пошивайлів (обидва — Опішне), Національному музеї-заповіднику М. Гоголя в с. Гоголеве (Полтавська обл.), Національному музеї у Львові, Дніпровському історичному музеї, Полтавському краєзнавчому музеї, Харківському художньому музеї, Канівському музеї народного декоративного мистецтва (Черкаська обл.).

Рекомендована література

1. Групова виставка творів майстрів опішнянської кераміки родини Пошивайлів: Каталог. П., 1980;
2. Фурман В. Роботи майстрів Пошивайлів // Народна творчість та етнографія. 1980. № 1;
3. Данилейко В. З гончарів гончар // Зоря Полтавщини. 1991, 25 січ.;
4. Пругло С. Великі українські гончарівники // Укр. керамол. журн. 2004. № 4;
5. Пошивайло І. Гончарська самозреченість роду // Культура і життя. 2005, 27 лип.;
6. Пошивайли // Метка Л. Гончарство Опішного в іменах його майстрів. Опішне, 2019;

7. Гринь Н. Мала епіграфіка гончарської родини Пошивайлів // Укр. керамологія. 2019. Т. 2, кн. 13;
8. Її ж. Гончарське подружжя — Гаврило та Явдоха Пошивайли — за спогадами сучасників // Там само. 2021. Т. 1, кн. 11;

9. Галян Г. Спогад про Гаврила Пошивайла (1909—1991) з нагоди 30-річчя дня пам'яті. Життєві епізоди // Там само.

В. Д. Міщанин

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Пошивайло Гаврило Ничипорович / В. Д. Міщанин // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2024. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-882238>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).